

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: 37Ps/6/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1321203176
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Lohnertová
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2025:1321203176.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava II, pred sudkyňou JUDr. Zuzanou Lohnertovou, v konaní vo veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony osoby: A. B., nar.: X.X.XXXX, trvale bytom C. X, A., t.č. DSS Stupava, Hlavná 13, zastúpeného procesným opatrovníkom Mesto Senec, Mierové námestie 8, o návrhu navrhovateľa: D. D., nar.: XX.X.XXXX, trvale bytom C. X, A., na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a ustanovenie opatrovníka, takto

rozhodol:

I. Súd obmedzuje spôsobilosť na právne úkony A. B. nar. X.X.XXXX, trvale bytom C. X, A., a to tak, že nie je spôsobilý rozhodovať o svojom zdravotnom stave, o zdravotnej starostlivosti, o podrobovaní sa psychiatrickej a somatickej zdravotnej starostlivosti, o liečbe pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, o umiestnení do sociálneho zariadenia vyžadujúceho jeho súhlas, robiť samostatne právne úkony a posúdiť ich následky, najmä samostatne konať / vystupovať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, súdmi a inými orgánmi, inštitúciami súkromnej sféry, uzatvárať zmluvy a dohody, ktoré by ho zaväzovali k plneniu materiálnych alebo finančných povinností a právnych úkonov majetkovej povahy.

II. Za opatrovníka A. B., nar. X.X.XXXX, trvale bytom C. X, A., súd ustanovuje Mesto Senec, ktoré je oprávnené a povinné rozhodovať a zastupovať ho vo všetkých záležitostiach v rozsahu obmedzenia jeho spôsobilosti na právne úkony.

III. Opatrovník je povinný podávať správu o výkone funkcie opatrovníka príslušnému súdu vždy k 01.06. a 01.12. v každom roku.

IV. Súd nepriznáva štátu nárok na náhradu trov dôkazov.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 23.6.2021 žiadal navrhovateľ o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a ustanovenie opatrovníka vyšetrovanému - svojmu nevlastnému synovi. Skutkovo svoj návrh odôvodnil tým, že matka vyšetrovaného bola jeho manželkou 20 rokov a po jej smrti vyšetrovaný zostal s ním bývať v spoločnej domácnosti. V priebehu života sa u vyšetrovaného prejavovali známky duševnej poruchy – schizofrénie, ktorá mu bola potvrdená. Vyšetrovaný nemá žiadne pracovné ani sociálne návyky. Niekoľkokrát bol hospitalizovaný v psychiatrickej liečebni Philippa Pinela v Pezinku. Jeho zdravotný stav sa rapídne zhoršuje, nakoľko neberie predpísané lieky, užíva drogy a alkohol. Tri mesiace spáva na ulici, stal sa z neho bezdomovec, začal byť nebezpečný pre spoločnosť, napáda ľudí, kradne, vyhráža sa. Navrhovateľ rieši bývanie pre vyšetrovaného v zariadení sociálnej starostlivosti, kde bude mať dohľad nad zdravotným stavom a užívaním liekov. Je odkázaný na dohľad a vedenie inou osobou v oblasti finančného hospodárenia, v úradnom styku, pri rozhodovaní o potrebe psychiatrickej

liečby, nie je spôsobilý nakladať s hnutelným ani s nehnuteľným majetkom, preberať dôchodok či inú finančnú hotovosť, nie je schopný uzatvárať úverové zmluvy, pôžičky, ani byť ručiteľom iným osobám. Navrhovateľ žiadal obmedziť vyšetrovanému spôsobilosť na právne úkony pri rozhodovaní o zdravotnom stave a hospitalizácii a pri umiestnení v zariadení sociálnej starostlivosti, pri uzatváraní zmlúv a dohôd, pri právnych úkonoch, ktoré by ho zaväzovali k plneniu materiálnych alebo finančných povinností, nie je schopný samostatne konať pred úradmi štátnej správy, samosprávy, súdmi a inými inštitúciami, pri manipulácii s finančnými prostriedkami nad 20 € mesačne. Zároveň žiadal navrhovateľ seba ustanoviť do funkcie opatrovníka vyšetrovanému. Na pojednávaní navrhovateľ zotrval na návrhu, uviedol, že po manželkinej smrti vyšetrovaný vyvádzal, bol podporovaný svokrovcami. Teraz je vyšetrovanému lepšie tam, kde je, on nemá dohľad nad ním. Vyšetrovaný mu volá, keď niečo potrebuje, aj mu kúpi. Navrhovateľ uviedol, že sám bol súdne trestaný, teraz je v podmienke za trestný čin nebezpečného vyhrážania, v minulosti bol trestaný za majetkovú trestnú činnosť. Právom záverečnej reči navrhovateľ uviedol, že v DSS je vyšetrovanému dobre, stretávajú sa, volá mu.

2. Vyšetrovaný s návrhom nesúhlasil. Na pojednávaní uviedol, že pracuje na tom, aby si mohol zabezpečiť vlastný domov, t.č., nebol dva mesiace v práci, kvôli platničkám a zubu. Po matkinej smrti bol na ulici, spal pod mostom. Nedalo sa dostať na psychiatriu, z ktorej by ho dostali do domova sociálnych služieb. Spáchal trestný čin, aby sa mohol dostať do domu sociálnych služieb. Nemal majetok ani peniaze. Lieči sa na schizofaktívnu poruchu a ADHD. Berie pravidelne lieky, s kamarátom užíval drogy, ale nie často. Ak príde o svojprávnosť, nemôže robiť, polovicu DSS platí sám. Právom záverečnej reči vyšetrovaný uviedol, že otčim bol odhodlaný odvolať podanie, nevie, čo sa stalo.

3. Procesný opatrovník bol riadne predvolaný na pojednávanie, na ktoré sa nedostavil, svoju neúčast' neospravedlnil. Súd pojednával v jeho neprítomnosti.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámil sa s listinnými dôkazmi založenými do spisu, nariadil znalecké dokazovanie a vypočul súdneho znalca a zistil nasledovný skutočný stav vo veci :

5. Vyšetrovaný A. B. sa narodil dňa X.X.XXXX. Z lekárskej prepúšťacej správy / D. E. F., D. D. G./ založenej do spisu vyplýva, že vyšetrovaný bol hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici Philippa Pinela v Pezinku, na psychiatrickej klinike, od 14.11.2020 do 5.1.2021. Psychiatricky bol liečený od detstva, opakovane bol hospitalizovaný s viacerými dg.: ADHD, zmiešaná PO, sy závislosti od viacerých PA látok, iná psychotická porucha s bludmi. Zo záverov správy vyplýva okrem iného, aj doporučenie na abstinenciu od psychoaktívnych látok. Z lekárskeho nálezu D. D. D. zo dňa 16.6.2021 vyplýva dg. záver: F 20.3 nediferencovaná schizofrénia, F 61 zmiešaná porucha osobnosti, F 19.2 Poruchy psychotiky a správania zapríčinené užitím viacerých drog a iných psychoaktívnych látok.

6. Dňa 29.5.2024 oznámilo Mesto Senec, mestský úrad, že vyšetrovaný má trvalý pobyt v Senci, nie je známe, kde sa zdržiava.

7. Dňa 19.6.2024 oznámila Psychiatrická nemocnica Philippa Pinela Pezinok, že vyšetrovaný vykonáva ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou, ktoré bolo nariadené Okresným súdom Bratislava III, v konaní sp. zn. 2Nt/26/2022, uznesením zo dňa 25.4.2023 a ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou, ktoré bolo nariadené Okresným súdom Bratislava II, pod sp.zn. 31Nt/1/2023, a v liečbe kooperuje. Vyšetrovaný mal podanú žiadosť o zmenu psychiatrického liečenia na ambulantnú. Okresný súd Pezinok zmenil vyšetrovanému ochrannú psychiatrickú liečbu z ústavnej na ambulantnú Uznesením pod sp. zn. 46Nt/32/2024 zo dňa 7.6.2024.

8. Súd nariadil v danej veci znalecké dokazovanie a vypracovaním znaleckého posudku poveril súdneho znalca MUDr. Ivana André, PhD., MPH, MHA, znalca z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria. Súdny znalec vypracoval znalecký posudok dňa 26.5.2025, ktorý je zapísaný v znaleckom denníku pod č. 51/2025, ktorý bol doručený tunajšiemu súdu dňa 26.5.2025. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že vyšetrovaný trpí duálnou psychiatrickou diagnózou. Okrem nediferencovanej schizofrénie trpí syndrómom závislosti od viacerých typov návykových látok, prevažne stimulačného typu / hlavne metamfetamínu/. Okrem toho od detského veku trpí hyperkinetickou poruchou správania. Uvedená skladba porúch je trvalého charakteru. Nedostatočne liečené chronické duševné ochorenie spojené s drogovou závislosťou podmieňuje nepriaznivé sociálne postavenie menovaného, bezdomovectvo, spojené s rušivým, často asociálnym správaním. Posudzovaný sa nedokáže starať sám o seba, o svoje

zdravie, nie je schopný hospodáriť s peniazmi, zabezpečovať si ošatenie, stravu, bývanie, nedisponuje základnými sociálnymi kompetenciami, nie je schopný chrániť svoje záujmy, vybavovať záležitosti na úradoch, posúdiť a uvedomiť si dôsledky uzatváraných zmlúv, ktoré by menovaného zaväzovali k plneniu materiálnych alebo finančných povinností a právnych úkonov majetkovej povahy. Ochorenie vyšetrovaného je trvalého charakteru, prognóza je nepriaznivá, možnosť zásadného zlepšenia stavu v nasledujúcich rokoch nemožno očakávať. Na pojednávaní súdny znalec uviedol, že sa pridriava svojho znaleckého posudku v celom rozsahu.

9. Z odpisu z RT GP SR súd zistil, že navrhovateľ bol opakovane súdne trestaný, naposledy Trestným rozkazom Okresného súdu v Pezinku, pod č.k. OT/4/2025 zo dňa 3.1.2025, pre prečin § 360 odsek 1, odsek 2 písmeno b,) Trestného zákona, pričom mu bol uložený trest odňatia slobody podmienene v trvaní 1 rok, so skúšobnou dobou v trvaní 2 roky, do 4.1.2027, s probačným dohľadom, obmedzenie: zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok v skúšobnej dobe.

10. Lustráciou bolo zistené, že na Okresnom súde v Pezinku sú voči osobe navrhovateľa vedené exekučné konania (15Er/ 5444/2008, 16 Er/281/2011, 1 Er/1196/2012/.

11. Mesto Senec dňa 24.6.2025 písomne oznámilo do spisu, že navrhovateľ nezaplatil poplatok za komunálny odpad za rok 2022, nie sú vedené sťažnosti na menovaného, nebýva na uvedenej adrese, býva niekde na ubytovni. Podľa vyjadrení brata žije na ubytovni, požíva vo zvýšenej miere alkoholické nápoje a sám má existenčné problémy a nie je vhodný v súčasnosti za opatrovníka pre inú fyzickú osobu.

12. Podľa § 10 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony (ods. 1). Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí (ods. 2). Súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli (ods. 3).

13. Podľa § 231 CMP v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o
a) obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
b) zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
c) navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

14. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony súdnym rozhodnutím je vo všeobecnosti opatrením v záujme tých, ktorí nemajú možnosť ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť jeho následky. Právne úkony, na ktoré niekto nie je spôsobilý, sú bez ďalšieho neplatné. Obmedzením spôsobilosti na právne úkony sa sleduje jednak ochrana osôb, ktoré nie sú spôsobilé obstarávať si svoje veci buď vôbec, alebo náležite, ako aj ochrana tretích osôb, ktoré s nimi môžu prísť do styku v rámci občianskoprávných vzťahov.

15. Z konštantnej judikatúry vyplýva, že cieľom rozhodnutia o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je zabezpečiť a poskytnúť ochranu obmedzovanej osobe. Ochranu je nutné poskytnúť pre tú oblasť životných situácií, pre ktoré je to nutné v záujme ochrany jej práv a právom chránených záujmov, ako aj v záujme spoločnosti.

16. S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania, predovšetkým na závery dokazovania, z ktorého jednoznačne vyplynulo, že A. B. trpí duálnou psychiatrickou diagnózou, okrem nediferencovanej schizofrénie trpí syndrómom závislosti od viacerých typov návykových látok, prevažne stimulačného typu /hlavne metamfetamínu/ a od detstva trpí hyperkinetickou poruchou správania, pričom uvedené poruchy sú trvalého charakteru a v dôsledku týchto porúch nie je schopný robiť zodpovedne právne úkony v popísanom rozsahu, súd dospel k záveru, že v danom prípade je v jeho záujme obmedziť ho v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu uvedenom vo výroku tohto rozhodnutia, keď mal za to, že takéto obmedzenie je vzhľadom na zdravotný stav posudzovaného a jeho prognózu možné považovať za dostatočné na ochranu jeho záujmov. V danom prípade dospel súd k záveru, že je v najlepšom záujme posudzovaného, aby bola obmedzená jeho spôsobilosť na právne úkony v zmysle vykonaného dokazovania, pre trvalé duševné ochorenie, ktoré ho robí existenčne závislým od pomoci inej osoby. Vzhľadom na progres ochorenia posudzovaného, ktorý mal súd okrem znaleckého posudku preukázaný

aj z lekárskeho správy, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, nakoľko má zato, že poskytuje ochranu obmedzovanej osobe. Súd má za to, že realizácia ostatných práv posudzovanej osoby, ktoré nie sú vymenované vo výroku tohto rozhodnutia, preňho nepredstavuje žiadne významné potenciálne riziko jeho ohrozenia, ktoré bolo základným kritériom pre rozhodovanie v predmetnej veci.

17. Podľa § 248 ods. 1 CMP konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277 CMP.

18. Podľa § 248 ods. 2 CMP súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil a ustanoví jej opatrovníka.

19. Podľa § 27 ods. 2 OZ zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

20. Podľa § 27 ods. 3 OZ, ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať vo svojom mene.

21. Podľa § 26 OZ pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za ne ich zákonní zástupcovia.

22. Podľa § 272 CMP súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

23. Podľa § 274 ods. 2 CMP v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

24. Podľa § 277 CMP súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka.

25. Súd nevyhovel návrhu navrhovateľa v časti ustanovenia za hmotnoprávneho opatrovníka, nakoľko neboli na takéto ustanovenie splnené zákonné predpoklady na jeho strane. Súd zistil, z odpisu z RT GP SR, že navrhovateľ bol opakovane súdne trestaný, naposledy Trestným rozkazom Okresného súdu v Pezinku, pod č.k. 0T/4/2025 zo dňa 3.1.2025, pre prečin § 360 odsek 1 odsek 2 písmeno b), Trestného zákona, pričom mu bol uložený trest odňatia slobody podmienene v trvaní 1 rok, so skúšobnou dobou v trvaní 2 roky, do 4.1. 2027, s probačným dohľadom, obmedzenie: zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok v skúšobnej dobe. Taktiež lustráciou bolo zistené, že na Okresnom súde v Pezinku sú voči osobe navrhovateľa vedené exekučné konania / 15Er/ 5444/2008, 16 Er/281/2011, 1Er/1196/2012/ a mesto Senec dňa 24.6.2025 písomne oznámilo do spisu, že navrhovateľ nezaplatil poplatok za komunálny odpad za rok 2022, býva niekde na ubytovni a podľa vyjadrení brata žije na ubytovni a sám požíva vo zvýšenej miere alkoholické nápoje, má existenčné problémy a nie je vhodný v súčasnosti za opatrovníka pre inú fyzickú osobu. Vzhľadom k uvedeným zisteniam je zrejmé, že navrhovateľ nie je dôveryhodnou osobou, nespĺňa kritériá vyžadované zákonom pri ustanovení do funkcie opatrovníka. Preto súd v tejto časti návrhu navrhovateľa nevyhovel a ustanovil za opatrovníka osobe obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony právnickú osobu, orgán miestnej správy, nakoľko v meste Senec vyšetřovaný dlhšiu dobu žil, mal tam trvalý pobyt, mesto vedie o ňom evidenciu a teda najlepšie pozná osobu vyšetřovaného, keďže tam žil a nikto z príbuzných neprejavil záujem o funkciu opatrovníka vyšetřovanému.

26. Čo sa týka osoby opatrovníka súd podotýka, že ustanovený opatrovník by mal byť objektívne spôsobilý chrániť záujmy účastníka a zároveň subjektívne by mal mať snahu postupovať v jeho záujme.

27. V rámci povinnosti súdu dohliadať na spôsob výkonu funkcie opatrovníka bolo opatrovníkom uložené, aby vždy k 1. júnu a k 1. decembru v každom kalendárnom roku predkladali správu o výkone opatrovnictva príslušnému súdu. Opatrovník je povinný predložiť občiansky preukaz opatrovaného za účelom vyznačenia stavu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony bezodkladne príslušnému oddeleniu polície po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

28. O trovách konania bolo rozhodnuté za použitia § 52 CMP; podľa § 251 ods. 1 CMP trovy znaleckého dokazovania hradí štát.

Poučenie:

Proti rozsudku súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon nevyklučuje.

Odvolanie je možné podať cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Trnave, v lehote do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia, písomne, štvormo alebo ústne do zápisnice.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu, resp. výroku rozhodnutia smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť).

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.